

IARPS NEWS

August – September 2022

5 August 2022

Arts Council England releases new guidance for museums on restitution and repatriation

Link:

[Arts Council England releases new guidance for museums on restitution and repatriation | Institute of Art and Law \(ial.uk.com\)](https://www.iaal.uk.com/)

Arts Council England released its guidance on restitution and repatriation for English museums. *Restitution and Repatriation: A Practical Guide for Museums in England* offers guidelines, best practice and case studies for the museum sector, helping institutions act appropriately and considerately in the context of claims for the return of collection objects. It replaces previous guidance on the topic that had been published by the Museums and Galleries Commission in 2000.

Source: The Institute of Art & Law

7 September 2022

Πάρκινσον: Δανείζουμε τα γλυπτά αν αναγνωρίσει η κυριότητα [Parkinson: we loan the sculptures if the ownership is recognized]

Link:

[Πάρκινσον: Δανείζουμε τα γλυπτά αν αναγνωρίσει η κυριότητα \(philenews.com\)](https://www.philenews.com/)

The British Under-Secretary for Culture Stephen Parkinson repeated in the House of Lords that the British Museum always said that, if the ownership of the Parthenon Sculptures is recognized, it will be ready to discuss a loan to Athens.

Source: philenews

14 September 2022

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και το Μουσείο της Ακρόπολης ανακοινώνουν την απώλεια του καθηγητή Δημήτρη Παντερμαλή [The Ministry of Culture and Sports and the Acropolis Museum announce the death of Professor Dimitris Pantermalis]

Link:

[Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και το Μουσείο της Ακρόπολης ανακοινώνουν την απώλεια του καθηγητή Δημήτρη Παντερμαλή \(culture.gov.gr\)](https://www.culture.gov.gr/)

Με βαθιά οδύνη και συγκίνηση, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και το Μουσείο της Ακρόπολης ανακοινώνουν την απώλεια του Προέδρου του Δ.Σ. του Μουσείου, καθηγητή Δημήτρη Παντερμαλή.

Source: Press office YPPOA

16 September 2022

International meeting “Parthenon and Democracy”

Link:

[Διεθνής ημερίδα «Παρθενώνας και Δημοκρατία» - International meeting "Parthenon and Democracy" - YouTube](#)

Athens, Acropolis Museum.

Organized by the Hellenic Ministry of Culture and Sports and the Acropolis Museum, in collaboration with the International Association for the Reunification of the Parthenon Sculptures (IARPS).

With the support of the Marianna V. Vardinoyannis Foundation and Aegean

Source: YPPOA – Acropolis Museum – IARPS

16 September 2022

Press release: International meeting “Parthenon and Democracy”

Link:

[PRESS RELEASE MEETING 16-9-2022.doc](#)
[\(theacropolismuseum.gr\)](#)

This meeting is held on the occasion of the General Assembly of the International Association for the Reunification of the Parthenon Sculptures which will take place the previous day at the Acropolis Museum, but also as a reminder of the UNESCO Summit a year ago (September 2021). In this Summit, a Decision was taken for the first time which, in addition to the legal, right and ethical aspect of the Greek request, also recognizes its transnational/intergovernmental character. This decision was ratified by all participating states at the May 2022 UNESCO Assembly in Paris.

Source: Press office Acropolis Museum

16 September 2022

Εξόχως πολιτικό και κυβερνητικό ζήτημα η επανένωση των Γλυπτών του Παρθενώνα**[The reunification of the Parthenon Sculptures is a political and governmental issue]**

Link:

[Εξόχως πολιτικό και κυβερνητικό ζήτημα η επανένωση των Γλυπτών του Παρθενώνα – Ομιλία της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνας Μενδώνη στην ημερίδα «Παρθενώνας και Δημοκρατία» στο Μουσείο Ακροπόλεως \(culture.gov.gr\)](#)

Η Λίνα Μενδώνη υπογράμμισε «Πλέον έχει καταστεί διεθνώς σαφές με τον πλέον επίσημο τρόπο ότι το ζήτημα της επανένωσης των Γλυπτών του Παρθενώνα είναι πέρα από νομικό, επιστημονικό και ηθικό, ένα εξόχως πολιτικό και κυβερνητικό ζήτημα. Η Βρετανική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι μόνο αρμόδιο να χειριστεί το ζήτημα αυτό είναι το Βρετανικό Μουσείο, μολονότι η πάγια στάση του τελευταίου υπαγορεύεται από την απόφαση του Κοινοβουλίου, τη γνωστή ως "British Museum Act" του 1963.

Ταυτόχρονα εξέφρασε ανησυχία για το γεγονός ότι το ζήτημα παραμένει σε εκκρεμότητα, αλλά και απογοήτευση που οι έως τώρα σχετικές συστάσεις δεν έχουν εφαρμοστεί. Η εν λόγω απόφαση διαβιβάστηκε στα Ηνωμένα Έθνη το Δεκέμβριο του 2021 και επικυρώθηκε ξανά στη Σύνοδο της UNESCO στο Παρίσι τον Μάιο του 2022 από όλες τις συμμετέχουσες χώρες, δημιουργώντας νέα και εξαιρετικής σημασίας δεδομένα και θέτοντας το ζήτημα επί εντελώς διαφορετικής πλέον βάσης.

Source: Press office YPPOA

17 September 2022

Link:

[Dimitrios Pandermalis, director and curator of the Acropolis Museum in Athens, has died, aged 82 \(theartnewspaper.com\)](#)

Dimitrios Pandermalis, director and curator of the Acropolis Museum in Athens, has died, aged 82

Pandermalis, a revered archaeologist and professor, had also been outspoken in calling for the reunification of all the Parthenon marbles in Athens.

Source: The Art Newspaper

17 September 2022

Link:

[«Εντείνουμε τις προσπάθειες γι' αυτό που πλησιάζει» - TA NEA \(tanea.gr\)](#)

**«Εντείνουμε τις προσπάθειες γι' αυτό που πλησιάζει»
[“We intensify the efforts for what is coming nearer”]**

The Minister of Culture Lina Mendoni and the General Director of the Acropolis Museum Nikolaos Stampolidis speak to *TA NEA* about the Sculptures, in the context of the conference “Parthenon and Democracy”.

Source: TA NEA

21 September 2022

Link:

[Jethro Tull για τα Γλυπτά Παρθενώνα: «Πώς θα ένωθε ο Κάρολος αν το στέμμα του φυλασσόταν μόνιμα στην Αθήνα;» - iefimerida.gr](#)

**Jethro Tull για τα Γλυπτά Παρθενώνα: «Πώς θα ένωθε ο Κάρολος αν το στέμμα του φυλασσόταν μόνιμα στην Αθήνα;»
[Jethro Tull on the Parthenon Sculptures: How would Charles feel when his crown was kept permanently in Athens?"]**

The frontman and founder of the legendary British rock group Jethro Tull made a meaningful declaration related to the Parthenon Sculptures.

Source: iefimerida

22 September 2022

Link:

[Parthenon and Democracy Conference: What Now for the Parthenon Marbles? - Greece Is \(greece-is.com\)](#)

Parthenon and Democracy Conference: What Now for the Parthenon Marbles?

Duncan Howitt-Marshall reporting on the international meeting “Parthenon and Democracy” organised by the Hellenic Ministry of Culture and Sports and the Acropolis Museum, in collaboration with IARPS.

Source: Greece Is

25 September 2022

Museums, restitution and the new Charities Act

Link:

[Museums, restitution and the new Charities Act | Institute of Art and Law \(ial.uk.com\)](https://www.ial.uk.com/news/museums-restitution-and-the-new-charities-act)

An important change to charity law that will affect the ability of museums in England and Wales to return collection items was passed by Parliament in February as part of the Charities Act 2022 and is due to come into force this autumn. Charity law is especially important in the cultural sector because most museums operate as charities. Charity law therefore affects the duties and powers of museum trustees who are the ultimate decision-makers within museums. This is true whether the museum is established as a charitable trust or, as in the case of nearly all national museums, is governed by statute. An example of the latter is the British Museum, governed by the British Museum Act 1963, which sets out a general prohibition on the disposal of collection objects (at section 3(4)), with only a narrow set of exceptions.

Source: The Institute of Art & Law

25 September 2022

Link:

[Museums in England and Wales to gain powers to dispose of objects on moral grounds | Museums | The Guardian](https://www.theguardian.com/culture/2022/sep/25/museums-in-england-and-wales-to-gain-powers-to-dispose-of-objects-on-moral-grounds)

Museums in England and Wales to gain powers to dispose of objects on moral grounds

Museums and galleries in England and Wales will be given unprecedented powers to dispose of objects in their collections if there is a compelling moral obligation to do so, under a new law.

Source: The Guardian

26 September 2022

Link:

[Christiane Tytgat: Περί Νάξου και αρχαιοτήτων - Aegean Voice 1075](https://www.aegeanvoice.com/2022/09/26/christiane-tytgat-περί-νάξου-και-αρχαιοτήτων/)

Christiane Tytgat: Πέρι Νάξου και αρχαιοτήτων [On Naxos and antiquities]

Interview on Aegean Voice 107,5.

Source: Aegean Voice

27 September 2022

Link:

[A New U.K. Law Gives Museums Unprecedented Power to Deaccession Art and Repatriate Objects in Their Collections | Artnet News](https://www.artnet.com/news/a-new-u-k-law-gives-museums-unprecedented-power-to-deaccession-art-and-repatriate-objects-in-their-collections/)

A new U.K. law gives museums unprecedented power to deaccession art and repatriate objects in their collections

The law could be a breakthrough for old restitution cases, but they remain at the museum's discretion.

Source: Artnet news

27 September 2022

Link:

[New UK Law Allows Museums to Return Objects For "Moral" Reasons \(hyperallergic.com\)](https://hyperallergic.com)

New UK law allows museums to return objects for “moral” reasons

The law will apply only in “rare cases,” one expert says, but nevertheless signals a shift from past legal restrictions.

Source: Hyperallergic

In Memoriam Professor Dimitrios Pantermalis

President of the Acropolis Museum

by Professor Louis Godart, Honorary President of IARPS

Σήμερα ο παγκόσμιος πολιτισμός βρίσκεται σε πένθος: ο αγαπητός καθηγητής Παντερμαλής δεν είναι πια ανάμεσά μας.

Η μορφή του ως λόγιου και σπουδαίου αρχαιολόγου, ικανού να πραγματοποιήσει πολύ σημαντικές ανασκαφές όπως αυτές που διηύθυνε στο Δίον, δημιουργώντας επίσης ένα υπέροχο αρχαιολογικό πάρκο και συναρπαστικές γενιές φοιτητών όχι μόνο στη Θεσσαλονίκη αλλά παντού στον κόσμο, θα παραμείνει πάντα στις καρδιές μας.

Γνώρισα προσωπικά τον Δημήτρη Παντερμαλή όταν με εξαιρετική ικανότητα και απόλυτη αφοσίωση φρόντισε το Μουσείο της Ακρόπολης. Ήταν η ψυχή αυτού του υπέροχου επιτεύγματος που τιμά την Ελλάδα. Μπορούμε να πούμε ότι ενσάρκωνε τη φιλοσοφία του Μουσείου. Χάρη σε Αυτόν, εκατομμύρια

πολίτες του κόσμου έχουν καταλάβει ότι στην Ακρόπολη γεννήθηκε η ευρωπαϊκή συνείδηση και από την Ακρόπολη η ιδέα της Δημοκρατίας έχει εξαπλωθεί σε όλη την Ευρώπη και στις περισσότερες χώρες που κατοικούν στον πλανήτη.

Ο Παντερμαλής ήταν επίσης ο εκπρόσωπος όλων εκείνων που ζητούν από τη Βρετανία να επιστρέψει στην Ελλάδα τα μάρμαρα του Φειδία που σχίστηκαν από το ναό της θεάς πριν από περίπου 200 χρόνια.

Ο Παντερμαλής μας αφήνει ένα μήνυμα: πρέπει να πραγματοποιήσουμε το όνειρό του και να διασφαλίσουμε ότι τα γλυπτά του Παρθενώνα θα επιστρέψουν στην Ελλάδα, την πατρίδα τους, για να ακυρώσουν την κλοπή που πραγματοποίησε ο Έλγιν όταν η Ελλάς λύγισε κάτω από τον οθωμανικό ζυγό.

---

by Dr Lina Mendoni, Minister of Culture and Sports

Αποχαιρετούμε με συντριβή έναν σπάνιο επιστήμονα, έναν εμπνευσμένο δάσκαλο, έναν πολύτιμο συνεργάτη, έναν καλό φίλο. Η πορεία του Δημήτρη Παντερμαλή είναι γεμάτη από κορυφαία επιτεύγματα στην επιστήμη της Αρχαιολογίας. Υπήρξε πρωτοπόρος, διευθύνοντας τις ανασκαφές στο Δίον, όπου ανέπτυξε ένα καινοτόμο αρχαιολογικό και φυσικό πάρκο. Έφερε νέες, σύγχρονες ιδέες, ως Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το μεγάλο του έργο όμως, το όραμα ζωής του, υπήρξε το Μουσείο της Ακρόπολης, το οποίο υπηρέτησε από την πρώτη στιγμή, με όλες του τις δυνάμεις. Ήταν η ψυχή του Μουσείου, όταν αυτό ήταν ακόμη μόνο στα χαρτιά. Βρισκόταν εκεί, σε κάθε στάδιο της δημιουργίας του και μέχρι την τελευταία του στιγμή. Του οφείλουμε ότι η Ελλάδα έχει ένα από τα σπουδαιότερα και πιο αγαπημένα στους επισκέπτες μουσεία του κόσμου, ένα μουσείο πρότυπο πολιτιστικής διαχείρισης, που τιμά τον Πολιτισμό μας και την πατρίδα μας. Ένα μουσείο που στα 13 χρόνια λειτουργίας του, καθημερινά, στα εκατομμύρια επισκεπτών που έρχονται από κάθε άκρη του κόσμου, μεταδίδει με τον πιο ουσιαστικό τρόπο το μήνυμα της επανένωσης των Γλυπτών του Παρθενώνα στη γενέθλια γη. Επένδυσε στον στόχο της άριστης λειτουργίας του Μουσείου την προσωπικότητα, το κύρος, το πάθος, την φιλοσοφία και την αφοσίωση του. Του οφείλουμε πολλά. Η απώλειά του είναι οδυνηρή για όλους εμάς που τον γνωρίσαμε, που δουλέψαμε μαζί του για περισσότερα από είκοσι χρόνια, που ήταν αγαπημένος φίλος. Στον Στέφανο τα θερμά μου συλλυπητήρια.

---

by Professor Nikos Stampolidis, General Director of the Acropolis Museum

---

Δεν είναι εύκολο να μιλήσει κανείς για την απώλεια ενός τόσο αγαπημένου προσώπου, όπως ο καθηγητής Δημήτριος Παντερμαλής, τον οποίο είχα την τύχη να γνωρίζω από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 ως φοιτητής.

Η διδασκαλία του, το φωτεινό παράδειγμά του, το έργο του στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης –όχι μόνο ως δάσκαλος αλλά και ως Πρόεδρος του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής- για όλους τους μαθητές και συνεργάτες του είναι μοναδικό.

Ιδιαίτερα το έργο του στο πεδίο, που δεν έμενε μόνο στην ανακάλυψη των αρχαιοτήτων και στη δημοσίευσή τους, αλλά προχωρούσε άμεσα και αποτελεσματικά στη συντήρηση και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου στο Δίον, υπήρξε πρωτοπόρο.

Η μνήμη των ανθρώπων που φεύγουν διατηρείται ακέραιη στις επόμενες γενιές μέσα από το έργο τους. Και το μέγιστο έργο και η προσφορά του Δημήτρη Παντερμαλή είναι η δημιουργία του Μουσείου της Ακρόπολης.

Δεν θα αναφερθώ στις αντιξοότητες και δυσκολίες που αντιμετώπισε, άλλωστε αυτά είναι γνωστά σε όλους. Θα πω όμως για την αγάπη, τη φροντίδα και την αφοσίωση με την οποία περιέβαλε το Μουσείο Ακρόπολης χρόνια πριν τη δημιουργία του και σε όλη τη διάρκεια των 13 ετών λειτουργίας του.

Το Μουσείο Ακρόπολης, ένα από τα καλύτερα Μουσεία του κόσμου, δεν περιέχει μόνο το κάλλος του αρχαίου ελληνικού κόσμου αλλά και την ψυχή του δημιουργού του και των ανθρώπων που συμπορεύτηκαν και συμπορεύονται μαζί του.

Θα τον θυμόμαστε με αγάπη και ευγνωμοσύνη πάντα γιατί «ό,τι θυμάμαι υπάρχει και ό,τι ξεχνώ πεθαίνει». Στον αγαπημένο του γιο Στέφανο, ένα στεφάνι αγάπης από όλους μας».

Newsletter edited by Dr Kris Tytgat, President of IARPS